

တၢ်န့ၢ်ဟံၣ်ကီၢ်စဲၣ်စၢ်ဖျိၣ် “ကမ္ဗၢ်အတၢ်လိာ်ကီၢ်တၢ်ဘျး”

တၢ်ဘျးလၢတၢ်မၤလိာ်ထီၣ်အိၣ်ကစးထီၣ်မၤတၢ်ဖဲလၢအိၣ်ကထိဘၢဉ်၁၅.၂၀၁၉

ကီၢ်စဲၣ်စၢ်ဖျိၣ်အစဲၣ်က U.S. အဝဲၤကျိၤလၢအမ့ၢ်ဝဲၣ်ထံလိာ်ကီၢ်ပုၤတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ(Homeland Security) ဝဲအတၢ်ယံၣ်ဒီးဘၣ်မၤလၢပုၤတၢ်ဘျးတခါလၢ အကမၤညိၤလိာ်တၢ်သမၤပုၤ သးလိာ်အိၣ်လိာ်ဆိးတဖၣ်အတၢ်ပတံၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ကန့ၢ်လိာ်အစဲၣ်ကကီၢ်စဲၣ်စၢ်ဖျိၣ်, မၤန့ၢ်တၢ်န့ၢ်လိာ်ကီၢ်တၢ်ပျဲတဖၣ်, မ့တမ့ၢ်မၤဘၣ် လိာ်ဖိးဒုအဝဲၣ်သ့ၣ်အတၢ်သးလိာ်အိၣ်လိာ်ဆိးအတၢ်အိၣ်သး (အဒိဒ်-တၢ်ဒီးန့ၢ်) လၢတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်လၢအဝဲၣ်သ့ၣ်န့ၢ်လိာ်ကီၢ်လၢကလဲထီၣ် “ကမ္ဗၢ်အတၢ်လိာ်ကီၢ်” တ ခါန့ၢ်လိာ်. တၢ်ဘျးအံၤအိၣ်ဒီးတၢ်ကံၢ်အစီၤလၢကရၢလိာ်ပုၤဒီးတၢ်သးကဒံၣ်ကဒါလၢပုၤသးလိာ်အိၣ်လိာ်ဆိးအပုၤတဖၣ်အကျိၤလၢအဲၣ်ဒီးမၤန့ၢ် သ့ကမ္ဗၢ်အတၢ်မၤစၢၤ န့ၢ်လိာ်. တၢ်အံၤဒုးအိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကီၢ်တၢ်သံက့ၢ်တဖၣ်လၢခိၣ်တၢ်အပုၤမၤတၢ်ဖိဒီးတၢ်မၤစၢၤအတၢ်ဖဲတၢ်မၤအပုၤဟ့ၣ်တၢ်လၢအကတဖၣ်အကျိၤလၢမ့ၢ်မတၢ်ရဲၣ်က့ၢ်ပၤအ့ၢ် တၢ်န့ၢ်ဘျးန့ၢ်ဖျိၣ်တဖၣ်လဲၣ်န့ၢ်လိာ်. လံာ်တီၢ်လံာ်မိတဘျးအံၤရဲၣ်ပုၤတၢ်သံက့ၢ်ညိၣ်န့ၢ်တဖၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဘျးဒီးဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတၢ်ယးတၢ်ဒိသဒါတၢ်ထၢဖျိၣ် ယၢ်တၢ်ဂ့ၢ်အတၢ်သဒံၣ်သဒါလၢပုၤလၢအဒြိၣ်န့ၢ်လိာ်မၤလၢကမ္ဗၢ်အတၢ်န့ၢ်ဘျးန့ၢ်ဖျိၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အပုၤန့ၢ်လိာ်.

တၢ်လၢ “ကမ္ဗၢ်အတၢ်လိာ်ကီၢ်” စံးတၢ်န့ၢ်မ့ၢ်မန့ၢ်လဲၣ်.

ဝဲပုၤသးလိာ်အိၣ်လိာ်ဆိးတကမ့ၢ်ပတံၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ကန့ၢ်လိာ်အုၣ်ကီၢ်စဲၣ်စၢ်ဖျိၣ်အစဲၣ်က, မၤန့ၢ်တၢ်န့ၢ်လိာ်ကီၢ်အတၢ်ပျဲတခါ, မ့တမ့ၢ်မၤဘၣ်လိာ်ဖိးဒုအ ဝဲသ့ၣ်အတၢ်သး လိာ်အိၣ်လိာ်ဆိးအတၢ်အိၣ်သးန့ၢ်, တၢ်သးလိာ်အိၣ်လိာ်ဆိးဂ့ၢ်ပုၤအပဒိၣ်ပပုၤတဖၣ်အတၢ်ပတံၣ်ထီၣ်လၢအံၤတၢ်အိၣ်သးအိၣ်အါလၢကသ့ကမ္ဗၢ် အတၢ်န့ၢ် ဘျးန့ၢ်ဖျိၣ်တမံၤမံၤန့ၢ်လိာ်. ကတီၢ်အံၤ, တၢ်သ့က့ၢ်စ့ၢ်အတၢ်မၤစၢၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျိၤတဖၣ် (တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအတၢ်ဟဲန့ၢ်လိာ်အမၤလၢမၤပုၤတၢ်မ့တမ့ၢ်တစီၢ်တလိာ်တၢ်မၤ စၢၤလၢဟံၣ်ဖိးယိဖိလၢအလိၣ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်) ဒီးတၢ်က့ၢ်ထွဲ ကဟုကယၢ်လၢအတၢ်ဆကတီၢ်ယံာ်ထၢလၢကမ္ဗၢ်အိၣ်ထွဲအိၣ်အံၤဟံၣ်လိာ်ပုၤတဂၤလၢ “ကမ္ဗၢ်အတၢ်လိာ်ကီၢ်” အပုၤသ့ဝဲဒၣ်ဒီးတၢ်သမၤအဝဲၣ်သ့ၣ်အလံာ်ပတံၣ်ထီၣ်သ့န့ၢ်လိာ်.

တၢ်ဘျးအံၤဆီတလဲတၢ်မန့ၢ်လဲၣ်.

ထံလိာ်ကီၢ်ပုၤတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဝဲၣ်သ့ၣ်အတၢ်ဘျးအသိမၤလိာ်ထီၣ်တၢ်န့ၢ်ဘျးန့ၢ်ဖျိၣ်တဖၣ်အစီၤလၢတၢ်ကဆိကမိၣ်အိၣ်ဖဲတၢ်အတၢ်လိာ်ကီၢ်အကတီၢ်န့ၢ် လိာ်. လၢကျိၣ်စ့ၢ်မၤစၢၤဒီးတၢ်က့ၢ်ထွဲကဟုကယၢ်လၢအတၢ်ဆကတီၢ်ယံာ်ထၢလၢကမ္ဗၢ်အိၣ်ထွဲအိၣ်အံၤအမဲာ်ညါ, တၢ်န့ၢ်ဘျးန့ၢ်ဖျိၣ်လၢလံာ်တဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ဆိကမိၣ် ယုာ်အိၣ်ဖျိၣ်ကီၢ်လိာ်-

- တၢ်ဆူးတၢ်ဆါအတၢ်မၤစၢၤလၢတမ့ၢ်ဂ့ၢ်ဂီၤအုတနီၤ (Medicaid) အတၢ်န့ၢ်ဘျးန့ၢ်ဖျိၣ်တဖၣ်
- တၢ်အိၣ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘၢအတၢ်မၤစၢၤမၤလၢထီၣ်ပျဲထီၣ်တၢ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျိၤ (SNAP) အတၢ်န့ၢ်ဘျးန့ၢ်ဖျိၣ်
- တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးဟံၣ်ယီၤအတၢ်န့ၢ်ဘျးန့ၢ်ဖျိၣ်လိာ်လိာ်ဆီဆီတနီၤ (ဟံၣ်ယုာ်အကုၣ်ဂဟံၣ်ယီၤတၢ်ယုထၢအလံာ်ဖျိၣ်တၢ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျိၤအတၢ်မၤစၢၤ, အကုၣ်ဂတၢ်တီၢ်ကျိၤ-ဒီးသန့ထီၣ်သးလၢတၢ်ဒီးလဲအတၢ်မၤစၢၤဒီးကမ္ဗၢ်အဂီၢ်ဟံၣ်ယီၤတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိး)

လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သိအသိအံၤအဖိလၢ, တၢ်သးလိာ်အိၣ်လိာ်ဆိးဂ့ၢ်ပုၤအပဒိၣ်တဖၣ်ကဆိကမိၣ်ယုာ်ပုၤသးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလိာ်ကျိၣ်တကသ့တၢ် န့ၢ်ဘျးန့ၢ်ဖျိၣ်အနီၢ် ဂံၢ်နီၢ်ဒုးထဲလဲၣ်. အဝဲၣ်သ့ၣ်သ့တၢ်ဝဲဒၣ်ဆဲးယံာ်လဲၣ်. ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အကလၢအဒိမုၢ်တၢ်ဒိသးအသးန့ၢ်. အကျိၣ်စ့ၢ်တၢ်ဟဲန့ၢ်, တၢ်က့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်သ့ဒီးတၢ်အိၣ်အုၣ်အိၣ်ချ အတၢ်အိၣ်သးန့ၢ်လိာ်.

တၢ်ဘျးအံၤကစးထီၣ်မၤတၢ်လၢအခါမတၢ်လဲၣ်.

တၢ်ဘျးအံၤတၢ်ရဲၣ်က့ၢ်ဟံၣ်အိၣ်လၢကစးထီၣ်မၤတၢ်ဖဲလၢအိၣ်ကထိဘၢဉ်၁၅သီ, ၂၀၁၉န့ၢ်န့ၢ်လိာ်. သန့က့ၢ်, မဲၣ်န့ၢ်စိထံၣ်ကီၢ်စဲၣ်စၢ်ဖျိၣ်အံၤအိၣ်လၢကီၢ်စဲၣ်စၢ်ပတီၢ်တၢ်လိာ်ဘၢလိာ် ကီၢ်တဘျးဒီးတၢ်အံၤတၢ်အိၣ်သးအိၣ်လၢတၢ်ကမၤလၢထီၣ်ပျဲထီၣ်အံၤအံၤကစးထီၣ်ဘၢအသးန့ၢ်လိာ်. အရဲၣ်ဒိၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ကသ့ညါတၢ်ဘျးအံၤအဒိဘၣ်မၤဟူးတၢ် လၢအပုၤက့ၢ်တသ့ဘၣ်, လၢတၢ်န့ၢ်အယီၤတၢ်သ့ကသံၣ်ကသီအတၢ်မၤစၢၤ, SNAP ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအတၢ်န့ၢ်ဘျးန့ၢ်ဖျိၣ်တဖၣ်တချးလၢအိၣ်ကထိဘၢဉ်၁၅သီ, ၂၀၁၉န့ၢ်န့ၢ်တၢ်တဒုးထီၣ်ဝဲဒၣ်ပပုၤပတံၣ်ထီၣ်တၢ်တကအံၤဘၣ်.

ဖဲဟံၣ်ဖိယိဖိတကမုၢ်ဒီးန့ၣ်တၢ်န့ၣ်ဘျးန့ၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်ဖိတၢ်မန့ၣ်ကမအသးလဲၣ်.

လၢတၢ်ဘျးအံၤအဖိလၢ, ထဲဒၣ်ပုၤတကၤလၢအပတံၤထီၣ်တၢ်တူၢ်လီၤအီၤဆူကီၢ်စၢ်စၢ်ဖျိၣ်အစဲၣ်ကမၤမုၢ်တမ့ၢ်တၢ်ဆိတလဲအတၢ်သးလီၤအိၣ်လီၤဆိးအတၢ်အိၣ်သးမိၤကဘၣ်လီၤအသးဒီးတၢ်ဘျးအတၢ်ဟံၣ်လီၤအံၤန့ၣ်လီၤ.ဟံၣ်ဖိယိဖိအကၤဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်န့ၣ်ဘျးန့ၣ်ဖျိၣ်, အဒိဒိဖိလၢအကဲထံဖိကီၢ်ဖိန့ၣ်တၢ်တဒးယုၣ်ထီၣ်အီၤလၢပုၤပတံၤထီၣ်တၢ်အကျါဘၣ်.

ပုၤသးလီၤအိၣ်လီၤဆိးဒီးလဲၣ်တဖၣ်န့ၣ်တဘၣ်ဒိဝဲဒၣ်ဒီးတၢ်ဘျးတခါအံၤန့ၣ်လဲၣ်.

တၢ်ဘျးအံၤတဘၣ်ထွဲဒီးပုၤသးလီၤအိၣ်လီၤဆိးဒီးသးလၢလၢတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်-

- ပုၤအိၣ်ဒီးခွဲးယၢ်လၢကအိၣ်လီၤဖိလီၤထီၣ်လၢထံကီၢ်အပူၤတဖၣ်လၢအပတံၤထီၣ်တၢ်ကဲထီၣ် U.S.ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်မုၢ်တမ့ၢ်တၢ်မၤသိထီၣ်အစဲၣ်သ့ၣ် **Green Cards**
- ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲတဖၣ်, ပုၤယုၣ်ထံၣ်ကီၢ်သးအတၢ်အိၣ်ကဒုတဖၣ်လၢထံကီၢ်လီၤလီၤဆိဆိတနီၤ, ပုၤထူၣ်ဖျိးလၢယိၣ်လၢပုၤကူၤပုၤကညီအတၢ်ဂ့ၢ်အဖိခိၣ်တဖၣ်, ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်လဲၤမၤကပုၤကညီ, ပုၤတူၢ်ဘၣ်သဲးကီၢ်မုၢ်အတၢ်အဟူးတၢ်ဂဲၤလီၤလီၤဆိဆိတနီၤ, သးစၢ်ပုၤသးလီၤအိၣ်လီၤဆိးလီၤလီၤ ဆိဆိတနီၤ, နီၤတကၤလၢအပတံၤထီၣ်မုၢ်တမ့ၢ်မၤသိထီၣ်ကဒါတစီၢ်တလီၤတၢ်ဒိသအဟံၣ်တၢ်အတၢ်အိၣ်သး (TPS), ဒီး “ပုၤကူၤပုၤကညီဂီၢ်ဖိ” ကရၢ်လၢအကတဖၣ်
- သန့က့, ပုၤလၢတမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိဒီးမုၢ်ပုၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီး U.S အသးမုၢ်တဖၣ်, မၤဝဲဒၣ်မုၢ်တဖၣ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအစဲၣ်အံၤ, မုၢ်တမ့ၢ်မၤတၢ်လၢ (Ready Reserve) တဖၣ်လၢအပူၤလၢအတၢ်အိၣ်သးကဘျးဒီးကမုၢ်တၢ်လီၤကီၢ်လၢတၢ်ဆိတလဲမၤဂ့ၢ်ထီၣ်အီၤအတၢ်အာတဲၣ်, အစဲၣ်သ့ၣ်အတၢ်သ့ (မုၢ်တမ့ၢ်အစဲၣ်သ့ၣ်အဟံၣ်ဖိယိဖိအတၢ်သ့) ဝဲဒၣ်န့ၣ်တၢ်တဆိကမိၣ်ဒုးယုၣ်အီၤဘၣ်.

ကမုၢ်အတၢ်န့ၣ်ဘျးန့ၣ်ဖျိၣ်လၢတၢ်တဆိကမိၣ်ဒုးယုၣ်အီၤလၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီတခါအံၤအဖိလၢန့ၣ်မုၢ်ဖဲလဲၣ်တခါလဲၣ်.

တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်ကွၢ်ထွဲကဟုကယၢ်-

- ကသံၣ်ကသီအတၢ်မၤစၢၤလၢပုၤသးလီၤအိၣ်လီၤဆိးတဖၣ်လၢသးန့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ် ၂၁ ဆူအဖိလၢဒီးပိၣ်မုၢ်အိၣ်ဒီးအဟူးအသးတဖၣ်မၤန့ၣ်သ့အီၤ
- ဂ့ၢ်ဂီၤအူကသံၣ်ကသီအတၢ်မၤစၢၤအတၢ်န့ၣ်ဘျးန့ၣ်ဖျိၣ်လီၤလီၤဆိဆိတနီၤ
- ကသံၣ်ကသီအတၢ်မၤစၢၤအတၢ်န့ၣ်ဘျးန့ၣ်ဖျိၣ်လၢအအိၣ်လၢကီၢ်တဖၣ်
- ကသံၣ်ကသီအတၢ်မၤစၢၤအတၢ်န့ၣ်ဘျးန့ၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်လၢနီၤတကၤစုၣ်စုၣ်လၢအအိၣ်ဒီးနီၤခိၣ်နီၤသးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပုၤတဆူၣ်တချ့အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ (IDEA)
- ကသံၣ်ကသီအတၢ်မၤစၢၤလၢဖိသၣ်လၢအအိၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်လၢထံဂ့ၢ်ကီၢ်ဂၤန့ၣ်က့အမိၢ်အပုၤမုၢ် U.S. အထံဖိကီၢ်ဖိဒီးအတၢ်ကဲထီၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိအံၤတၢ်အာတဲၣ်တလီၤဒီး
- MinnesotaCare
- Uကံၢ်စီၤဂ့ၢ်တၢ်ခိၣ်တၢ်သ့အစုလၢတၢ်ထုးထီၣ်ဟံးန့ၣ်အီၤဆိဒီးကံၢ်စီၤဂ့ၢ်တၢ်ခိၣ်တၢ်သ့အစုတဖၣ် (အဒိ, တၢ်ဟ့ၣ်ဆိၣ်ထွဲလၢတၢ်လၢတဘၣ်ယးဒီးပဒိၣ်အတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးဖျိ MNsure)¹

တၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘၢ-

- တၢ်မၤပုၤမၤလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်တၢ်အိၣ်န့ၣ်ဂံၢ်န့ၣ်ဘၢအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးလီၤဆိလၢပိၣ်မုၢ်တဖၣ်, ဖိသၣ်ဆဲးဒီးဖိသၣ်တဖၣ်အဂီၢ် (WIC)
- Richard B. Russell ထံကီၢ်အကူၢ်မုၢ်ဆါခိၣ်တၢ်အိၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ, လၢအဟံၣ်ယုၣ်တၢ်ကီၢ်ခါအတၢ်ယုၣ်ထၢလၢတၢ်တဟံၣ်ပနီၣ်အီၤ (Seamless Summer Option), က့ၢ်ပုၤအလီၢ်ခိၣ်တၢ်အိၣ်အတၢ်မၤလၢထီၣ်ပုၤထီၣ် (Afterschool Meal Supplement), တၢ်န့ၣ်ထံလီၤဆိအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲး (Special Milk Program), ဖိသၣ်ဒီးသးပုၤအတၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်အိၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲး (Child and Adult Care Food Program), တၢ်ကီၢ်ခါတၢ်အိၣ်အတၢ်မၤစၢၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲး (Summer Food Service Program), ဒီးတၢ်သ့တၢ်သၣ်ဒီးတၢ်ဒီးတၢ်လၢလၢအသံကစဲၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲး (Fresh Fruit and Vegetable Program) တဖၣ်န့ၣ်လီၤ

တၢ်ကွၢ်ထွဲကဟုကယၢ်ဖိသၣ်-

- Head Start
- တၢ်ကွၢ်ထွဲကဟုကယၢ်ဖိသၣ်အတၢ်မၤစၢၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲး (CCAP)

ဟံၣ်ဖိတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိ-

- ဟံၣ်ဖိယိဖိလၢအအိၣ်ဒီးက့ၢ်စုတၢ်ဟဲန့ၣ်လၢအစုၤခိသ့အစုတဖၣ်
- ဟံၣ်ဖိယိလၢအအိၣ်ဒီးက့ၢ်စုတၢ်ဟဲန့ၣ်လၢအစုၤဂံၢ်သဟီၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲး (LIHEAP)

¹ ကံၢ်စီၤဂ့ၢ်တၢ်ခိၣ်တၢ်သ့အစုဟံးန့ၣ်အီၤဆိဒီးကံၢ်စီၤဂ့ၢ်တၢ်ခိၣ်တၢ်သ့အစုတဖၣ်န့ၣ်တၢ်တဒးယုၣ်အီၤဆိဒီးကမုၢ်အတၢ်န့ၣ်ဘျးန့ၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်လၢသးလၢတၢ်ဘျးတခါအံၤအဖိလၢန့ၣ်မုၢ်ဖဲလဲၣ်တခါလဲၣ်. သန့က့, ပုၤတကၤလၢလၢအပတံၤထီၣ်က့ၢ်စုတၢ်မၤစၢၤခိဖျိ MNsure န့ၣ်တၢ်ကသံၣ်သးမိၤဆိအီၤလၢန့ၣ်ဒီးခေၣ်အတၢ်ကြးဘၣ်တူၤထီၣ်ထီၣ်ဘးအဂီၢ်လီၤ. တၢ်ကြး ဘၣ်တူၤထီၣ်ထီၣ်ဘးအဂီၢ်တၢ်မၤကူၤတဖၣ်အံၤဘၣ်တဘၣ်ကလိၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျိထီၣ်ဆိမုၢ်တမ့ၢ်ရဲၣ်ပုၤအီၤအတၢ်သးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိလီၤက့အပဒိၣ်တဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

